

SUPPLEMENTUM

Prim. Florae Salisburgens.

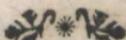
incoatum

A FRANC. ANT. DE BRAUNE

cum

descriptione Characterum specificorum, adjectis
annotationibus temporis Efflorescentiae, locique
habitationis, nec non annexis denomina-
tionibus plantarum provincialibus.

Collectio prima.

L I B R I,

qui in hoc opusculo usui fuerunt.

Bonnet, Karl, Betrachtungen über die Natur, übersetzt von Ioann. Daniel Titius.

Burgsdorf, F. A. L. v., Forsthandsbuch 2te Aufl. Frankf. und Leipz. 8. maj. 1794.

Hoppe, David Heinrich, botanisches Taschenbuch auf das Jahr 1794. Regensburg.

Krocker, Ant. Ioann. Flora Silesiaca renovata, emendata. Vol. II. 8. maj. Vratislaviae. 1790.

Linné, Ritter Karl von, vollständiges Pflanzenystem nach der 13ten lateinischen Ausgabe und nach Anleitung des holländischen Houttuynischen Werkes. Nürnb. 1777 — 1788.

— Spec. plant. Edit. III. Vol. II. 8. Vienn. 1764.

Märter, Franz. Ios. Verzeichniss aller Bäume, Stauden, und Buschgewächse. 2te Aufl. Wien. 1784.

Moll, (Carl Ernbert, Ritter von) und Fr. de Paula Schrank Naturhistorische Briefe über Salzb. Passau etc. II. B.

Schmid, Franc. Wilibaldi, Flora Boemica incoata, exhibens Plantarum Regni Boemiae indigenarum Species. Fol. Pragae. 1794.

Schrink, Franc. de Paul. Baierische Flora. Vol. II. 8. maj. München 1790.

— primitiae Florae Salisburgens. Vol. I. 8. Francofurti ad Moenum. 1792.

Tabernaemontani, Iac. Theodori, Kräuterbuch, Fol. I. Baf. 1687,

Classis monandra.

Stamine uno.

Hippuris.

Cal. o. *Cor.* o. *Stam.* unic. *sem.* unic. nudo.

1. *H. vulgaris* scapo simplici, tereti, foliis verticillatis, linearibus.

Habitat. in rivulis circa Saalfelden, et Zell in Pinzgovia.

Observ. Radix perennis, et repens plures caules emittit; caules fistulosi, teretes. Folia verticillata; verticilli plerumque decem, et plura folia linearia, apice obtusa, continent. Foliorum verticilli versus apicem caulis magis magisque se proximant. Flores solitarii in axillis foliorum sedent.

§ 4

Callitrichæ.

Cal. o. *Cor.* dipetala. *Caps.* bilocularis,
tetrasperma.

2. *C. auctumnalis* foliis omnibus linearibus, apice bifidis, floribus hermaphroditis.

Floret. Auctumno.

Habitat. in rivulo ad Nonnthal prope Salisburg.

Obseru. Caulis debilis, tener, cuius pars inferior repens, et in geniculis radices filiformes, flavasque gerit; pars superior caulis in aqua se erigit. Folia linearia plerumque bifida esse observavi, opposita, et inferne magis a se invicem remota sunt, quam versum apicem caulis, ubi confertiora caulem densius vestiunt, quin imo quandoque verticillos formare vidi.

Classis diandra.

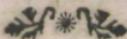
Staminibus duobus liberis.

Ordo I.

Stylo unico.

Veronica.

Cal. quadri vel quinque partitus *Cor.*

rotata, quadri- quinquefida, lacinia unica minore. Caps. cordata, bilocularis.

*; floribus solitariis sparsis.

3. *V. hederifolia* caule procumbente, ramis oppositis, foliis cordatis, planis, hirsutis, tri- quinque lobis, floribus solitariis, sparsis.

Floret. Martio, Apr. et Maio.

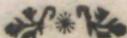
Habitat. in diversis locis circa Werfen, etiam in Monte Monachorum, alibi frequens ad Salisburgum.

Observat. Radix exigua, fusiformis. Cau- lis procumbens, teres, pilosus; folia infima radicalia, seu potius Cotyledones ovatae, integrae, et subtus rubentes; folia caulina, petiolata, pedunculis tamen breviora, glauca, unacum calyce hirsuta, lobata, inferiora majora, proportionatim minora. Petioli canaliculati. Pedunculi hirsuti, foliis longiores. Calyx quadrisfidus, laciniis conniventibus, corolla rarissime calyce major. Flores ex albido pallido-coeruleos, et capsulas biglobosas communiter vidi.

Salix.

Flores dioici.

♂ *Cal. squama monophylla*, basi glandulosa.

Q. Cal. ut in mare. *Styl.* bifidus. *Caps.* unilocularis, bivalvis. *Semina* papposa.

4. *S. purpurea* viminibus rubris, foliis Serratis, glabris, lanceolatis, inferioribus oppositis, superioribus conjugatis.

Flor. Aprili.

Habitat. in Saalfelden Pinzgoviae, et ad Salzam prope Werfen Pongoviae, item circa Salisburgum.

Observat. Frutex, cuius rami, praesertim juniores, tempore veris colorem purpureum induunt; folia venis flavescens per cursa, glabra, ferrata, subtus albicantia sunt. Petioli flavi. Folia superiora stipulas amplexicaules, acuminatas, laceras habent, quibus autem inferiora folia carent. Flores masculi secundum Arduinum, Hallerum, et Scopolium monandri sunt.

5. *S. pentandra* foliis ferratis, ovato-lanceolatis, petiolis brevibus, glandulosis floribus, pentandris.

Flor. Mart. et Apr.

Habitat. in Saalfelden Pinzgoviae, ubi agricolis *Wollweide* vocatur.

6. S. *Helix* foliis ferratis, glabris,
anguste lanceolatis, superioribus oppositis, ob-
liquis.

Flor. Martio et Apr.

Habitat. ad Salzam circa Salisburgum et
ad rivos in Werfen, item alibi passim.

Observat. Cortex ramorum flavo-viri-
dis, rami modo angulati, modo striati. Folia
curte petiolata, haud raro usque in medium in-
tegra; et demum versus apicem leviter ferrata.
Stipulae nullae. Squamae et capsulae tomen-
tosae. Flores masculi, monandri. Vidi etiam
in hac specie salicis, praesertim in illis ad Salzam
prope Kaspisau habitantibus arbusculis, fre-
quentissime strobilos illas a Cyniphe Salicis cau-
fatas, et vulgo *Weidenrosen* vocatas, quae
strobilis Pin. Laric. fere similes apici viminum
insident.

Satyrium.

Cal. pentaphyllus, coloratus. *Cor.*
bilabiata. L. superiori brevissimo, fornicato,
stamina recipiente. L. inferiori magno, pa-
tente, plano, postice in cornu elongato. Pol-
len nudum.

Calcaria brevissimo.

7. *S. albidum* radicibus fasciculatis, foliis vaginatis, inferioribus obtusis, superioribus acute-lanceolatis, labio inferiore trifido, lacinia media maiori, obtusiuscula.

Flor. Julio.

Habitat. in praefectura Werfen in alpe Blumentek.

Observat. Bulbis divisis, fasciculatis, caulis fistulosus, teres, vix longitudinem pedis superans. Folia plura, vaginata, inferiora latiora, et obtusiora. Flores spicati, spica latiuscula. Floribus parvis, albo-viridibus; bracteis germen superantibus, cornu germine multo breviori. Odor amoenus, sed parum vehemens.

Classis triandra.

staminibus tribus liberis.

Ordo I.

Stylo unico.

Calamariae.

Schoenus.

Glumae calycinae paleaceae, aggregatae, univalves. *Cor.* o. *Sem.* unicum.

8. *S. albus* culmo subtriquetro, folioso,
floribus fasciculatis, foliis setaceis.

Flor. Julio et Augusto.

Habitat. in pratis uidis ad Leopoldskron
prope Salisburgum.

Observat. Radix multiceps, fibris tenuif-
simis, albicantibus. Culmi subtriquetri, aut
perfecte triquetri, geniculati, cespitosi, erecti.
Folia vaginantia, fasciculata, angustissima, ca-
rinata, aspera. Spiculae terminales, e parvis
spiculis breviter petiolatis, fere conglomeratis
albis. Antherae pallide-luteae, stigma bifidum,
album. Sem. subrotundum, filamentis
cassis, seu setis obvallatum.

Scirpus.

Glum. Cal. inordinatae, paleaceae. Cor.
o. Sem. unicum, nudum.

9. *S. lacustris* culmo tereti nudo, spicis
ovatis, pluribus, pedunculatis, terminalibus.
Iuncus palustris maior. Tabern. 249. 587.

Floret. Iulio.

Habit. prope Gollegg in Pangovia.

Observat. Culmus simplex, erectus, teres,
glaber, et inanis. Folia radicalia vaginalia,

Umbella foliacea, pedunculis nudis suspradecompositis. Florum spicae ovatae, glumis paleaceis, nervo medio dorsali prominente, et subinde in emarginatura aristam minutam emitte.

Eriophorum.

Glum. Cal. inordinate imbricata, squarrosa. *Cor.* o. Sem. unicum, pappo longissimo cinctum.

10. *E. vaginatum* caule tereti, foliis teretibus, culmo vaginato, spica not. unica erecta.

Flor. Mart. et April.

Habitat. in pratis uidis, turfosisque circa Saalfelden, et prope Saalhof in praefectura Zell Pinzgoviae, item ad Untersberg.

Obser. Culmus modo digitos transversos altus, modo altitudinem pedis superat. Culmus teres quidem communiter, ast inveni exemplaria caulibus triquetris. Gmelin observavit hanc peculiarem varietatem in Sibiria. Spica in apice culmi, unica, erecta, ovata, glumae calycinae strepentes, albicantes, seu potius griseae. Tempore efflorescentiae nil de pappo conspicitur; sed dum planta defloruit, imo mox peracto conjugio, semina maturantia magis, magisque jam papposā fiunt. Pappus albus,

nitidus, fragilis, et brevior quam in Eriophoro polystachio. Planta haec agricolis Pinzgoviae sub nomine *Moosfedern* bene cognita, invisaque est.

Typha.

Flores sexu distincti.

♂ Amentum cylindricum. *Cal.* vix visibilis tripartitus.

♀ Amentum teres infra masculum. *Cal.* filiformis, hirsutus. *Cor.* o. Semen unicum.

T. latifolia foliis ensiformibus, spica unica, cylindrica, densa, mascula foemineaque approximatis.

Flor. Iulio et Iunio.

Habitat. In Zell Pinzgoviae, et alibi ad lacus et stagna.

Observat. Culmus haud raro 3 - 5 pedes altus, cuius apici *Typha cylindrica*, colore fusca, insidet. Haec calamaria incolis pagi Zell *Mooskolben* vocatur; pauperiores communiter typhis oeconomice loco plumarum utuntur ad implenda lectorum pulvinaria, imo tota lecta ex lanatis florum calycibus conficiunt.

Ordo II.

Styliis duobus.

Phalaris.

Flores hermophroditi.

Cal. Bivalvis, uniflorus, valvulis aequalibus, carinatis, dorso prominenti. *Cor.* 4 petala.

12. *P. canariensis* panicula subovata, spiciformi, glumis carinatis.

Flor. Iulio et Augusto.

Habitat. Auf dem Walle Salisb.

Observat. Radix annua, multiceps. Culmi solitarii, erecti, teretes, scabri, geniculati, geniculis tumidiusculis. Folia lata, vaginantia, oblique erecta, acuminata, ad oras asperiuscula, ad basin membranula tenerima, pellucida coronata, supremum ventricosum, spicam juvenem, nondum evolutam, abscondens. Spica terminalis, suffulta foliolo non vaginato. Flores paniculati, ita tamen conglomerati, ut spicam ovalem crassam conforment. Glumae calycinae, carinatae, nervo dorsali prominenti, acri, glumae in medio albae, versus marginem linea viridi percurseae, glumae internae corallinas continent, quae illis multo minores, angustiores, caeterum analogae. Sem. ovata, parva, luteola vel albida.

Arundo.

Cal. bivalvis, valvulis aequalibus. *Cor.* inermis, basi villosa.

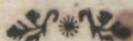
13. A. *Calamagrostis* calycibus unius,
floris, corollis lanuginosis, culmo ramoso.

Flor. Julio.

Habitat. ad stagna, et lacus circa Salis-
burgum.

Observat. Radix crassa, albida, perennis,
repens, tunicis laevigatis, membranaceis vesti-
ta. Culmi erecti, arundinacei, teretes, geni-
culati. Folia ad genicula vaginalia glabra,
striata, in acutissimum mucronem extenuata.
Vaginae longae, striatae, coronatae ligula mem-
branacea, laciniata. Flores paniculati, pani-
cula palmaris, pedalis primò contracta, et
admodum densa, ut spicam mentiatur, denique
laxa. Spiculae lanceolatae, fere setaceae, ex
pallido et viridi purpurascentes, splendentes,
pappo nondum evoluto glabrae, eo patente
papposae. Calyces uniflori. Stigmata plumosa.
Semen generosum.

Ordo III.

Styli novem.

Empetrum.

Flores dioici, quandoque hermaphroditi.

σ^2 *Cal.* tripartitus. *Cor.* tripetala, stamina longa, filiformia.

δ *Cal.* et *Cor.* ut in mare. Styli novem.
Fructus bacca nonasperma.

14. *E. nigrum* procumbens, fruticulose, foliis ternatis, verticillatis, ovato-oblongis rigidis, subtriquetris; floribus sessilibus, axillaribus.

Flor. Iunio.

Habitat. in praefectura Werfen auf dem Hagengebirge in der Alpe Lengfeld et Schönbühl; item auf dem Untersberge.

Observat. Fruticulus procumbens, quodammodo haud multo dissimilis Azaleae procumbenti, quae hac de causa mihi a pastoribus pro Empetro nigro allata est. Flores purpurei, calyx persistens. Baccae nigrae, quae nonnullis probatum remedium contra Hydropysin laudantur.

Classis tetrandra.

Staminibus quatuor liberis. Corolla nulla, seu polypetala, seu monopetala regulari, seu monopetala irregulari, cui tamen stamina non inserta sunt.

Ordo I.

Stylo unico.

Floribus superis.

Viscum.

Flores dioici.

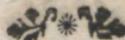
σ^2 Cal. quadrifidus. Cor. o. Stamina o.
sed 4 antherae calyci insertae.

σ^2 Cal. et Cor. ut in σ^2 Styl. o. Stigma parv. et obtus. Fructus bacca monosperma.

I5. V. album foliis lanceolatis, obtusis,
caule dichotomo, spicis axillaribus.

Flor. Martio.

Habitat. in praefectura Golling, ubi ad
viam publicam in Pyro Malo copiosissime vi-
di, item prope Salzburgum in monte Capuci-
norum et Viehberg in Crataego Aria in Fago
sylvatica et Corylo *Avellana*.

Observ. Fruticulus hic parasiticus, cuius modus vegetationis, quem Bonnetus accurate exposuit, certe notabilis, et fere mirabilis est, *Wintergrün* appellatur.

* * Floribus inferis.

Plantago.

Cal. quadrifidus. *Cor.* quadrifida, limbo reflexo. Filamenta longissima corollae inserta, capsula bilocularis, transversim dehiscens.

16. P. maior foliis ovatis, petiolatis, glabris, petiolis canaliculatis, scapo tereti, spica flosculis imbricatis.

Flor. Maio et per aestatem.

Habitat. passim ad vias.

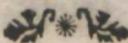
Observ. Folia multo maiora, quam in Plant. media, cuius folia humo quasi adpressa et multo brevius petiolata sunt. *P. maior* spicas longiores, et crassiores habet, flores fusco-rubentes in hac specie, in illa vero albicantes.

Ordo II.

Stylis duobus.

Morus.

Flores dioici, aut sexu saltim distincti.

♂ *Cal.* 4 fidus. *Cor.* 0.

♀ *Cal* et *Cor.* ut in mare. *Fructus bacca succosa*, monosperma.

16. *M. alba* foliis obliquè cordatis, laevibus.

Habitat. in monte Monachorum, item circa Salisburgum.

Observat. Arbor, quae foliorum causa passim et copiose hospitatur. Folia diversa, cordata, et lobata. Flores capitati. Baccae albicantes dulcissime sapiunt.

Cuscuta.

Cal. 4 - 5 partitus. *Cor.* 4 - 5 fida. Caps. bilocularis.

18. *C. europaea* aphylla, filiformis, floribus aggregatis, sessilibus, quadrididis.

Flor. mense Iulio, et Augusto.

Habitat. in sepibus et frutetis, et passim caules Urticae dioicae, et Euphorbiae Cyparissiae conglomerat.

Observat. Haec species Cuscutae toto habitu suo a Cuscuta epithym. se discernit; nam illa multo robustior hac est; Cuscuta Epithym. caules subtiliores, et fusco-flaventes habet, Cus-

cuta autem europ. rubentes. In illa specie flores communiter Cal. et Cor. 5 partit., quinimo 5. stamina habent. Legi ipsem hanc revera parasiticam copiosissime et luxuriose prope Werfen in Pongovia. Radices semper adsunt, et ipse illas in diversis exemplaribus adesse vidi; sed dum caules filiformes se cortici alterius plantae hic et illuc affigunt, ibique radices gerunt, et nutrimenta plantis exsugunt, radices primariae tali modo superfluae, et inutiles evasae extirpuntur. Carol. Bonnet. et alii integrum processum vegetationis per latum et longum exposuerunt.* Planta in seminibus convoluta latet.

Potamogeton.

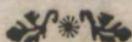
*Cal. o. Cor. quadripetala. Styl. o. Sem. 4.
19. P. crispum* foliis lanceolatis, alternis, oppositisque undulatis, ferratis.

Flor. Iulio.

Habitat. in rivulis circa Saalfelden, et Zell Pinzgoviae, item in fossis ad Salisburgum.

Observat. Habitus natatalis. Caulis teretiusculus, glaber, aquae subnatans, non facile egrediens. Folia amplexicaulia, lanceolata,

* Betrachtungen über die Natur z. B. 10. Th. 21.
Hauptf. in der 4ten Note.

glabra, pellucens, nitida, nervis 3 ellipticis percursa, ad oras undulata, denticulis seu spinulis minimis armata, — hinc Linné *serrata* dicit, — ad dichotomiam caulis opposita, cæterum alterna, superiora approximata, omnia rigidiuscula, crispa. Nusquam hanc plantam superficiem aquae superare vidi. Exemplaria viva fusco - viridia, fragiliaque sunt.

20. *P. natans* foliis oblongo - ovatis, petiolatis, natantibus.

Floret. Augusto.

Habitat. In flumine Glan, item in fossis circa Salisburgum.

Observat. Radix serpens, perennis. Caulis vitriculosus, oblique erectus, sub aqua stipulis acuminatis, lanceolatis, alternis obsecus. Culmi teretes foliosi, folia longe petiolata, petiolis planis. Folia ovata, glabra, ad apicem breviter acuminata, nervosa, opposita, firma, integerrima. Stipulae albidae, linearis lanceolatae, splendentes. Pedunculi teretes, erigentes spicas cylindricas, teretes, obtusas, quae extra aquam florentes, eminent; cæterum intra stipulas delitescunt, vagina membracea ab initio involutas, flores sessiles, virides, in una spica condensati.

¶ 4

Classis pentandra.

Staminibus quinque liberis.

Ordo I.

Stylo unico.

Corolla monopetala infera.

Atropa.

Cal. quinquepartitus. *Cor.* campanulata, quinquepartita. Stam. divergentia; styl. filiformis. Stigm. capitata. Fructus bacca bilocularis, polysperma.

21. *A. Mandragora* acaulis, foliis magnis, ovato lanceolatis, integris.

Habitat. in summis montibus Pinzgoviensibus.

Observ. Radix carnosa, interne alba, externe obscure-fusca, plerumque bicrura, a monticolis magni aestimatur, haud raro cum periculo vitae colligitur, illiusque possessio occultatur, quia nonnulli vires supernaturales radici inepte superstitione putant; illamque Alroandl appellantes quandoque imo pro daemonculis habent.

Anagallis.

Cor. rotata. *Caps.* globosa, univalvis,

transversim in duo hemisphaeria dehiscens. *Stam.*
basi in annulum membranaceum, germen cin-
gentem, connata

22. *A. tenella* foliis ovatis, acutius-
culis, caule repente.

Flor. Julio et Augusto.

Habitat. in pratis humidis ad Farmach
prope Saalfelden, ubi D. Frasek legit, et in
hortum botanicum prope Salisburgum transtu-
lit; item D. Funk circa Salisburgum.

Observat. Radix perennis, caules repen-
tes, folia rotunda. Flores longe pedunculati,
axillares, solitarii, nitide purpurascentes.

Corollis monopetalis superis.

Campanula.

Cor. campanulata, basi staminum filamen-
tis inferne complanatis tecta. Stigma trifidum.
Capl. latere dehiscens.

23. *C. patula* foliis strictis, radicalibus
lanceolato-ovalibus, panicula patula, florum
limbo patente.

Flor. Iunio et Iulio.

Habitat. In Werfen, et in monte Mo-
nachorum Capucinorumque ad Salisburgum.

Observat. Radix biennis, fusiformis, parva, fibris lateralibus aucta. Caulis erectus, 2 - 3 pedes altus, simplicissimus ultra medium usque, ubi diffunditur in ramos florales, caeterum caulis hirsutulus, angularis, inferius foliosus, superius nudus. Folia radicalia petiolata, subovata, obsolete crenata, superiora sessilia, alterna, lanceolata, acuminata, proportionatim minora. Stipulae minimae, linear-lanceolatae, axillis ramorum subjectae. Flores pedunculati, terminales. Calyx 5 fidus viridis, laciniae lineares, ad basin utrinque denticulo livido, ait Linneus, *Pollich* autem repavit, quod nullos denticulos observare potuerit. Schrankius vero hos denticulos vidisse affirmat, * quos ipsemet vidisse me memini. Flores magni laete caerulei seu cyanei, venis perfusi. Faux patula.

Lonicera.

Cal. minimus. *Cor.* monopetala, tubo infexo; limbo quinquepartito, lacinia quinta profundius separata. *Fructus* bacca polysperma, bilocularis.

* Flor. Berchtesgad. n. 83.

24. *L. nigra*. pedunculis bifloris, bacis distinctis, foliis ellipticis, integerrimis.

Flor. Maio et Iunio.

Habitat. In alpe Gerlostein vallis Cillarae, * et in rupibus circa casam alpis Plientek in praefectura Werfen.

Observat. Fruticulus humilis, debilis, 3 - 4 pedalis, geniculatus. Rami cortice glabro, purpureo, aut flavo vestiuntur. Folia opposita, ovato-lanceolata, integerima, in prima aetate hirsuta, et margine convoluta. Flores rubentes. Filamenta albida, Anth. purpureae. Stigma crassum, virens. Baccae subrotundae, divisae, nigrae, vidi etiam baccas immaturas laevi pruina coerulea subductas. Ceterum baccae intus plenae pulpa atro-purpurea. Semina compressa subovata 5 - 10 communiter numeravi.

Datura.

Cor. infundibuliformis, plicata. Cal. tubulosus, angulosus, deciduus. Caps. 4 valvis.

25. *D. Stramonium* Pericarpiis spinosis, erectis, ovatis.

* Naturhistorische Briefe 2. B. 24ter Brief, S. 141.

Flor. Julio.

Habitat. Prope Hexenthurm Salisburgi, in loco inculto ad marginem viae publicae; item in horto botanico D. Frasenk, et alibi pas- sim hospitatur.

Observ. Radix alba, in ramos divisa. Caulis dichotomus, glaber, succulentus, viridis materia viscida obtectus. Folia flaccida, lon- ge petiolata, angulosa, angulis acuminatis. Flores in dichotomiis solitarii, erecti. Flores albi.

Rhamnus.

Cal. monophyllus, campanulatus. *Cor.* monopetala, campanulata, parva, calyci ad- nata, limbo 4-5 fido, laciniis cum calycis la- ciniis alternantibus, liberis. *Stam.* corollae laciniis opposita. *Fructus* bacca.

26. *R. saxatilis* spinis terminalibus, flori- bus quadrididis, hermaphroditis, foliis ovato- lanceolatis, ferratis.

Flor. Maio.

Habitat. Ad arcem Werfen in rupibus, et in alpibus Mitterberg, et Widdersberg in praefectura Werfen.

Observ. Fruticulus humilis, cortice nigricante tectus, rami senescentes spinis pluribus terminati. Foliis gaudet glabris, ovato-lanceolatis, floribus fasciculatis, axillaribus. Baccae nigrae. Provincialis denominatio der *wilde Lorbeer*.

Ribes.

Petala et Stamina calyci inserta. Styl. bifidus. Bacca polysperma, infera.

27. *R. rubrum* caule inermi, racemis glabris, pendulis, floribus planiusculis, foliis quinquelobis, inordinate dentatis.

Flor. Maio.

Habitat. In Werfen an der Schloßbergstraße, et in Saalfelden im Gerlingerberg, item in Golegg, hospitatur etiam passim in hortis.

Observ. Flores quandoque levi rubidine colorati sunt, quales in quibusdam fruticibus ad Saalhof Pinzgoviae, et in Goldegg Pinzgoviae vidi.

28. *R. nigrum* inerme, racemis pilosis, floribus oblongis.

Flor. Maio.

Habitat. In sepibus circa Salisburgum passim.

Observat. Folia semitrilobata, lobo medio acuto, glabra, subtus pubescentia, circumferrata, petiolata, petiolis sulcatis. Racemi terminales pubescentes, bracteis albicantibus, lanceolatis. Flores ex albo-flavescentes, seu rubentes. Bacca nigricans.

29. R. *Uva crispa*. Ramis aculeatis, baccis glabris, pedicellis bractea monophylla.

Flor. Aprili.

Habitat. Im Soelberge in Werfen, et circa Salisburgum passim.

Obser. Fructus glaber, acidulus, edulis, minor quam sequentis, rubens. Flores ex flavo-albidi. Bracteae glabrae, minimae.

30. R. *Grossularia* ramis aculeatis, petiolorum ciliis pilosis, baccis hirsutis.

Flor. Aprili.

Habit. In Werfen am Soelberge, item copiosissime am Schlossberge, et ad viam publicam per hunc montem.

Observat. Fruticulus humilis, spinosissimus. Folia, quorum tria ex una gemma proveniunt, trilobata sunt. Petoli longi, ciliati, ciliis longis, ramosisque vestiti. Flores penduli, calycibus revolutis, leviterque in rubellum

colorem inclinatis, petalis vero erectis, albicantibus. Pistillo hirsuto. Baccis oblongiusculis, hirsutis, pilis globulos rubentes gerentibus.

Gentiana.

Cor. et Cal. 4 - 5 6 - 7 fidi. Stamin. 4 - 5 - 6 - 7 corollae inserta. Stigmata simplicia. Caps. unilocularis, bivalvis, polysperma: semen receptaculis cum loculo parallelis.

15. *G. Pneumonanthe* corollis 5 fidis, campanulatis, oppositis, pedunculatis, foliis linearibus.

Flor. Auctumino,

Habitat. auf dem Wildmoose an der Glan nächst der Torfstecherey.

Observat. Radix perennis, ramosa, dentata. Caulis erectus, simplex, fere teres, glaber, folia lanceolato-linearia, connato-fessilia, integerrima, obtusiuscula, erecta, uninervia, siccata, margine revoluta, opposita, radicalia, et inferiora caulina plerumque latiora, brevioraque. Flores terminales, axillares, pedunculati, solitarii, vel binati: stipulae pedunculis subjectae, 2, aut 4 oppositae. Flores nunquam oppositos vidi; potius in plantis multifloris alternierant. Calyx campaniformis fere cylindri-

cus obsoletissime, aut plicato - pentagonus, quinquefidus, viridis, laciniis linearibus, erectis, apice recurvulis. Corolla campanulata, plicato - angulata, azurea, intus punctis flavescentibus picta, limbo erecto, quinquefido, laciniae acutae interjectis denticulis ipsius plicae.

Ulmus.

Cal. quinquefidus. *Bacca membranacea,* exsucca, compressa.

32. *U. sativa*, foliis obscure viridibus, nitidis, angustioribus, ac minoribus, quam in *Ulmo campestris*. *Cortex glaber.*

Flor. Aprili.

Habitat. passim.

Umbellatae.

Involucro, *involucellisque*.

Sium.

Involucrum universale polyphyllum, pinnatifidum, decidens, *folia pinnata*, *umbellis axillaribus*, *pedunculatis*. *Petala aequalia, cor data.* *Fructus subovatus, striatus, calyce minimo coronatus.*

33. *S. angustifolium* foliis pinnatis, umbellis axillaribus, pedunculatis, involucro universali, pinnatifido.

Flor. Iulio.

Habitat. in rivulo ad Hellbrunn, et alibi circa Salisburgum.

Observat. Radix perennis, unacum inferiori parte caulis repens, articulata. Caulis erectus, glaber. Folia simpliciter pinnata, pinnae sessilibus, ovato-lanceolatis, acute-dentatis, foliolo impari bifido. Secundum par pinnum ita distat a primo, ut intermedium deficere videatur. Petala alba. Sem. generis.

Classis hexandra.

Staminibus sex liberis, petalis quatuor, pluribus paucioribusque, nunquam cruciatis.

Ordo I.

Stylo unico.

Leucoium.

Floribus campanulatis, 6 fidis, petala subaequalia, apicibus incrassata, stigma simplex. Caps. turbinata.

34. *L. vernum* scapo tereti, spatha uniflora, stylo clavato, foliis ensiformibus.

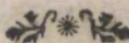
Flor. Martio.

Habit. in Werfen, in Viehberg et monte Capucinorum Salisburgi, item frequentissime vidi hanc plantam ad viam publicam inter Hallein et Golling im Tauglerwalde, item in Lungavia.

Observat. Radix bulbus tunicatus, interveni etiam bulbos compositos. Folia communiter rara, quandoque tamen plura, obtusa, plana, integerrima, ensiformia, subangulata. Scapus anceps, uniflorus, ad apicem obductus, spatha viridescente; flos albidus, nutans; petala 6. subaequalia, ad apicem incrassata, et macula lutea colorata, callosa, sibi contigua, in formam campanae figurata, interne striata, interiora angustiora, pauloque breviora. Anth. fulvae. Filam. alba. Stylus simplex clavatus. *Caps.* obverse-ovata, trigona. Sem. plurima. Denominatio provincialis huius plantae *Schneekaterl.*

Anthericum.

Cal. o. Cor. sextpartita. *Stam.* filamenta basi complanata, germen tegentia, erecta. subulata. *Caps.* globosa, angulata, polysperma.

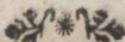

35. *A. calyculatum* foliis ensiformibus,
perianthiis trilobis, filamentis glabris, flori-
bus trigynis.

Flor. Maio, Iunio et Julio.

Habitat. auf dem Ziethern nächst der
Alpe Gulosstein in vallis Zillarae, et in Werfen
ad viam publicam in rupibus per montem
Schloßberg, item in alpibus Mooslehen, Huf-
gang, nec non prope Salisburgum frequens ad
pedem montis Capucinorum, und auf dem
Walle.

Observat. Radix perennis, fibrosa, non
repens; caulis nudus; folia radicalia, cespitosa,
rigidiuscula, ensiformia, plana, imbricate vagi-
nalia. Flores spicati, spica terminalis, flores
eruste pedunculati, calyce trigono, parvo in-
structi; qua nota omnes reliquae species ca-
rent. Petala sex, ex luteo viridia; filamenta
nuda. Anth. lutescentes. D. Schrankius in exem-
plaribus Berchtesgad. perianthia tria observavit,
etiam quatuor cum pari numero peristilorum;
ego etiam germina 5 - 4. stylisque praedita
in diversis plantis Werfensibus observavi.

Classis heptandra.

Staminibus septem liberis.

Ordo I.

Stylo unico.

Aesculus.

Cal. monophyllus, 5 dentatus, inflatus.

Cor. basi cal. inserta. Petala quinque, inaequaliter, seu maculato-colorata. Caps. trilocularis.

36. *A. Hippocastanum* floribus racemosis, foliis palmatis, 5 - 7. lobis.

Flor. Maio, Junio.

Habitat. passim circa Salisburgum.

Observat. Arbor-Asiae quondam incola, hodie apud nos indigenatum nacta, se sponte propagat, et magis cultura propagatur, vocatur vulgo *der wilde Koestenbaum*.

Classis octandra.

Staminibus octo liberis.

Ordo I.

Stylo unico.

Oenothera.

Cal. tubulosus, germini insidens, 4 fi-

dus, deciduus. *Cor.* petala 4 divisuris calycis inferta. Stylus longus. *Stigma* 4 fidum, reflexum, crassum. *Caps.* polysperma, 4 locularis. 4 valvis, 4 angularis, longa.

37. *O. biennis* foliis ovato-lanceolatis, planis, caule muricato, villoso.

Flor. Julio.

Habitat. in muris ruderatis, im Stein prope Viehberg et Salzam, in der Kaspisaue frequens.

Observ. Radix fusiformis, extus flavef-
cens, intus albida. Caulis erectus, angulosus,
foliosus, scabriusculus. Folia radicalia petio-
lata, caulina summa sessilia, omnia ovato-
lanceolata, nervo crasso mediano divisa, ad
oras ferrata. Flores in alis sessiles, in spicas
laxas continuantur. Calyx lutescens, laciniis
reflexis, hirsutulis. Corolla lutea, 24 horas so-
lum aperta.

Ordo II.

Stylos quatuor.

Adoxa.

Cal. diphyllus. *Cor.* rotata, quadrifida.
Fructus Bacca cum calyce coalita, globosa,

23

quadri- quinquelocularis, tetrasperma.

38. *A. moschatellina* radicalibus longe petiolatis, petiolis canaliculatis, foliis dupl cato - ternatis, foliolis rotundis aut ovato- rotundis 2 3. lobis, crenatis, scapo subtriquetro, floribus capitatis.

Flor. April. et Maio.

Habitat. in praefectura Werfen passim ad sepes, et locis incultis, fruticosisque, item alpes ascendere vidi; inveni etiam in Pinzgovia circa Saalhof, et Salisburgi in monte Monachorum, et ad viam publicam prope Hellbrunn.

Observat. Radix perennis, crassa, alba, quae per intervalla nova germina emittit, filamentis rubellis; caeterum radix denticulos, seu squamulas imbricatas mentiens. Folia glabra, tenera; flores virides; Anth. flavae; flos tantummodo supremus calycem bifidum habet, corollamque 4 fidam; lateralium calyx trifidus, corolla 5 fida.

Tota planta, praesertim tempore efflorescentiae Moschum redolet. Baccae sapiunt fere similes bacc. Frag. vesc.

Myriophyllum.

Flores sexu distincti.

Cal. tetraphyllum. *Cor.* nulla. Stam.
octo.

Cal. et *Cor.* ut in mare. Styl. 4. Sem.
4. nuda.

39. *M. spicatum*, foliis verticillatis,
lineari- pinnatis, floribus masculis interrupte
spicatis.

Flor. Julio.

Habitat. in fossis circa Salisburgum passim.

Observ. Radix filiformis. Caulis fistu-
losus striatus, rami brachiati, aquae innatantes;
folia verticillata 4 - 5, pinnata, pin-
nis linearibus, obscure- viridibus. Flores
spicas longas formant, quae extra aquam flo-
rentes eminent.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Botanisches Taschenbuch für die Anfänger dieser Wissenschaft und der Apothekerkunst](#)

Jahr/Year: 1795

Band/Volume: [1795](#)

Autor(en)/Author(s):

Artikel/Article: [Supplementum Prim. Florae Salisburgens. 213-247](#)